

" ЗАТВЕРДЖУЮ "
Ректор Житомирського державного
університету імені Івана Франка

_____ проф. П.Ю. Саух

З В І Т   П Р О

РОБОТУ БІБЛІОТЕКИ ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО

УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЗА 2011 РІК

У бібліотеці Житомирського державного університету ім. Івана Франка протягом останніх років відбуваються значні зміни обумовлені змінами в діяльності університету - вводяться нові дисципліни і навчальні курси, розширюється область дослідницької роботи студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, викладачів тощо. У таких умовах актуалізується роль бібліотеки як інформаційного та культурно-просвітницького структурного підрозділу університету, зростає її значення в науково-дослідному, освітньому, інформаційному, виховному процесах, розширююся основні завдання. Це формує нові пріоритети та орієнтири діяльності бібліотеки, нові вимоги до професійної підготовки працівників.

У 2011 році ефективність діяльності бібліотеки досягалася шляхом функціонування у бібліотеці скоординованого комплексу роботи всіх структурних підрозділів: адміністрації, відділу обслуговування (5 абонементів і 6 читальних залів), інформаційно-бібліографічного відділу, відділу комплектування та наукової обробки літератури; науково-методичного відділу.

Графік роботи бібліотеки був зручним і мобільним: з 9.00 до 18.45 – центральний корпус; читальна зала природничого факультету – до 18.00; читальна зала навчально-лабораторного корпусу № 4 – до 19.00; читальні зали фізико-математичного факультету та гуртожитку № 4 – до 20.00. По п'ятницях і суботах усі відділи обслуговування працювали з 9.00 до 16.30. Вихідний – неділя.

Змін в адміністрації бібліотеки, адресі та телефонах не відбулося.

1. Організація обслуговування користувачів

Бібліотечна система обслуговування налічує 5 абонементів для видачі літератури та 6 читальних залів. Загальна кількість посадочних місць у читальних залах – 470. У звітному періоді розпочав роботу читальний зал періодичних видань у комплексі читального залу №1 навчально-лабораторного комплексу №4.

За звітний період кількість читачів за єдиною реєстрацією становила 10101 од., із них: студенти – 8590, проф.-виклад. склад – 356, співробітники – 155, інші – 1000; всіма структурними підрозділами обслуговано 21950 од.; відвідування – 223291 од., книговидача – 282193 од.

Динаміка основних показників за 3 роки:

Кількість читачів за єдиним обліком: 2011 р. – 10101; 2010 р. – 1027; 2009 р. – 10000

Кількість читачів, обслужених всіма структурними підрозділами
2011р. – 21950; 2010 р. – 25542; 2009 р. – 25500.

Відвідування: 2011р. – 200380; 2010 р. – 223291; 2009 р. – 266428

Книговидача: 2011р. – 457444; 2010 р. – 531930; 2009 р. – 514912

Відносні показники:

- відвідуваність 2011р. – 22,01; 2010 р. – 21,74; 2009 р. – 26,6;
- читаність 2011р. – 49,45; 2010 р. – 51,78; 2009 р. – 51,5;
- книгозабезпеченість 2011р. – 50,43; 2010 р. – 44,15; 2009 р. – 45,5;
- обертаність 2011р. – 0,98; 2010 р. – 1,17; 2009 р. – 1,13.

2. Культурно-просвітницька робота

Культурно-просвітницька робота є невід'ємною складовою бібліотеки і спрямована на популяризацію культурної спадщини держави, виховання національної, морально-етичної свідомості користувачів бібліотеки. Згідно з планом роботи бібліотеки проводилися масові заходи, що сприяли пропагуванню та розкриттю через книгу, змісту загальнолюдських цінностей, історичної, наукової та культурної спадщини. Виходячи з цього, проводились культурно-просвітницькі заходи, до яких залучалися представники громадськості міста, викладачі та студенти університету: організовувалися зустрічі з воїнами-афганцями, поетами, організаціями, що пропагують здоровий спосіб життя; продовжена робота по висвітленню знаменних дат та подій у житті країни, літератури, мистецтва; організовувалися книжкові виставки, читацькі конференції, дні інформації, бібліографічні огляди, бесіди та інші бібліотечні заходи.

Розширилися форми роботи щодо популяризації бібліотечних ресурсів: проведено Свято книги; практичне заняття зі студентами спеціальності «Видавнича справа та редагування», під час якого були опрацьовані букіністичні видання різного видавничого оформлення, дисертації та дипломні, студенти набували знань і вмінь з питань бібліотечної обробки книги: присвоєння шифрів за таблицями УДК, ББК, авторського знаку за таблицями Хавкіної; організовано відвідування 24 кафедр університету, розміщено інформацію на сайті бібліотеки тощо.

Всього за 2011 рік було організовано та проведено:

– масові заходи – 15; тематичні книжкові виставки – 62; книжкові виставки до знаменних і пам'ятних дат – 82; перегляди – 9; бесіди – 6; огляди – 27.

3. Довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування

Цей напрямок роботи надавав наступні послуги: пошук інформації в ЕК та у традиційних каталогах і картотеках, пошук в мережі Інтернет, забезпечення вільного доступу до періодичних видань. Шляхами удосконалення стали:

- робота з читачами з питань: користування довідковим апаратом бібліотеки; з правил бібліографічного опису; складання списків літератури при оформленні самостійних робіт;
- створення та редагування електронного каталогу та картотеки. В ЕК введено понад 13866 записів. Загальна кількість записів 24005;
- наповнення сайту бібліотеки з інформаційно-бібліографічної діяльності шляхом

- розміщення списків нових надходжень, оголошень про проведення інформаційних заходів; підбірки інформації для кафедр; покажчиків; тематичних списків;
- робота з вдосконалення систематичної картотеки статей, її редагування, своєчасному поповненні розділів новими картками. Загальна кількість карток, розставлених за рік в СКС становить 3712 екз. карток;
  - аналітичний бібліографічний опис книг і статей – 8515;
  - виконання довідок: загальна кількість виданих довідок – 4000; із них тематичних – 3442; виконані в автоматизованому режимі – 500;
  - проведення Днів інформації – 4;
  - організація Днів кафедр – 24;
  - створення 3 бібліографічних покажчиків:

1. Фольклор : наук.-допоміж. бібліогр. покажч. / Тетяна Євгенівна Клименко, Аліна Іванівна Мартинюк. – Житомир, 2011. – 79 с. – 50 прим.
2. Думка. Праця. Нагорода : наук.-допоміж. бібліогр. покажч. / Тетяна Євгенівна Клименко, Аліна Іванівна Мартинюк. – 131 с. – сигн. прим.
3. Павло Тичина : бібліогр. покажч. / уклад.: Аліна Іванівна Мартинюк, Тетяна Євгенівна Клименко. – 35 с. – сигн. прим.

Бібліографічні покажчики розміщені на власному сайті бібліотеки.

4. Формування фондів та організація довідково-пошукового апарату

Формування фонду бібліотеки направлене на гармонійне поєднання навчальної і наукової складових із урахуванням перспективних напрямів наукових досліджень і підготовки фахівців на підставі координації зусиль з адміністрацією та кафедрами вузу. Серед проведених форм співпраці щодо комплектування ефективною є Дні кафедр. Було відвідано 24 кафедри, на яких було представлено нові напрямки роботи бібліотеки; проаналізовано книгозабезпеченість навчальних дисциплін; підготовлено тематичні списки підручників, які не користуються попитом у студентів.

Книжкові фонди бібліотеки комплектувалися диференційовано згідно зі змінами у навчальних планах та введенням нових дисциплін, факультативів. На підставі аналізу фонду та картотеки відмов проводилось доукомплектування.

У 2011 році партнерами бібліотеки були видавництва «Нова книга», «Академія», «Академвидав», «ЦУЛ», «Ліра-К», «Знання», «Новий світ – 2000», «Слово», «Кондор», «КНТ», «Російський фонд сприяння науці і освіті», «Смолоскип», «Богдан», «Рута». Література отримувалася за бюджетні кошти, частково – від благодійних фондів, окремих осіб та РВВ

університету.

Використано на комплектування за звітний рік:

З коштів університету (бюджетні)	Грн.
Всього:	141273.64
- на книги	87783.12
- на періодичні видання	53490.52

Надходження літератури безкоштовно:	Прим.	Грн.
Всього:	2404	72781.21
- взамін загублених	1114	29354.57
- від різних осіб та організацій	920	34014.06
- від РВВ ЖДУ ім. І. Франка	370	8362.58

В цілому за 2011 рік отримано книг на загальну суму **214054.85 грн.**

Загалом у 2011 році до фондів бібліотеки **надійшло 5063 примірників** різного виду документів. **З них за видами:**

За видами		
книги, брошури	на CD- носіях	період. видання
3926	39	1098/33

Надійшло за звітний період книг:

Всього 3965 прим. в т.ч. державною мовою 2550 (64,5% від загальної кількості надходжень):

- назв 1280 в т.ч. державною мовою 909 (71,6%);
- примірників книжкових видань 3926:
  - наукова 715;
  - навчальна 3023;
  - художня 188;
  - періодика 116/33 (назв).

Для досягнення оптимального складу фонду важливим аспектом роботи з формування фондів є **списання**. За 2011 рік з фондів було вилучено 1684 примірників видань, з них: видання, які не повернули користувачі, – 984 примірники.

Всього розставлено карток в каталоги:

Назва каталогу	Кількість карток
Алфавітній генеральний	2462
Алфавітній читацький	2462
Систематичний	1800

5. Інформатизація та автоматизація бібліотечних процесів

Основними напрямками впровадження інформаційних технологій у бібліотеці університету стали комп'ютеризація процесу обробки інформації, об'єднання комп'ютеризованих робочих місць у єдину інформаційну систему, створення власних спеціальних електронних баз даних, використання можливостей мережі Інтернет на стадії збирання інформації.

На кінець 2011 року в бібліотеці було 30 комп'ютерів, з них для користування читачів – 13 комп'ютерів; принтерів – 7; сканерів – 2; ксероксів – 1; МФО – 1.

Продовжилось створення «Електронного каталогу», який доповнює традиційні карткові каталоги та відтворює усі види видань, налічує понад 25 тис. описів і передбачає багатоаспектний пошук інформації за автором, назвою словами з назви, шифром універсальної десятичної класифікації, видами документів, мовою, видавництвом, роком видання, дисциплінами тощо; містить інформацію про розподіл і місцезнаходження видання. У бібліотеці організовано комп'ютеризовані робочі місця, які надають можливість доступу до локальної мережі бібліотеки, зокрема, електронного каталогу.

Створені **електронні бази даних**: книг – 2579 найменувань, періодичних видань – 2772, дисертацій – 129, нових надходжень – 845, аналітичних статей – 8515.

Оновлена **інформативна сторінка бібліотеки на сайті** університету (<http://librare.zu.edu.ua>), яка дозволяє користувачам орієнтуватися в інформаційному просторі бібліотеки.

Організовувалися **доступи до електронних ресурсів видавництв**, зокрема, «Центр навчальної літератури».

Удосконалювалася **система доступу до ресурсів Інтернет**, до послуг користувачів у бібліотеці 13 автоматизованих робочих місць та зони бездротового (Wi-Fi) доступу до Інтернет у читальному залі № 1 навчально-лабораторного корпусу № 4 для роботи користувачів з власними мобільними пристроями. Користування Інтернет безкоштовне. Всього локальна комп'ютерна мережа бібліотеки нараховує 30 комп'ютерів.

Система **автоматизації бібліотеки** доповнена таким технологічним процесом як пошук інформації за допомогою програмного засобу АРМ «Читач» використовується з метою пошуку необхідної літератури і формування замовлення на її видачу.

6. Організація і збереження книжкового фонду

Проблеми організації збереження книжкових фондів є особливо актуальними. З цією метою у 2011 році було:

- проведено переоблік книжкового фонду: кабінетів методики математики, загальної, вікової і педагогічної психології, ч/з № 1 (вибірково), науковому ч/з та ч/з № 4;

- складено актів 43/4 на літературу, що надходила/вибувала із фонду бібліотеки;
- обслуговано 305 читачів по заміні загублених книг;
- розставлено літературу відповідно до шифрів;
- пересування фонду, відповідно до збільшення надходжень;
- підтримка санітарно-гігієнічного стану книгосховищ;
- відбувалася ліквідація заборгованості читачів: посилались листи-нагадування, проводились індивідуальні бесіди щодо правил користування бібліотекою, відбувалось інформування дирекцій і деканатів.

7. Методична робота

В 2011 р. методична робота вимагала:

- впровадження найбільш ефективних форм і методів роботи підвищення кваліфікаційної майстерності співробітників. Тому шість працівників бібліотеки на базі Житомирського регіонального тренінгового центру для бібліотекарів пройшли навчання за курсом «Основи комп'ютерної грамотності» і отримали сертифікати;
- здійснювалась науково-методична підтримка співробітників з основ бібліотечних знань, формування електронного каталогу та володіння ПК;
- написані «Методичні рекомендації по складанню бібліографічного запису у робочих листах «OJ51», «J», «NJ» з додатком: «Приклад опису журналу на електронному носії (CD, DVD)»;
- розпочато роботу з унормування діяльності методичної ради;
- розроблено Положення про науково-методичний відділ, посадові інструкції та функціональні обов'язки бібліотекарів відділу; Положення про сайт бібліотеки; Положення про букністичні видання.

8. Бібліотечний маркетинг

Бібліотечний маркетинг був направлений на створення позитивного іміджу бібліотеки як культурно-просвітницького центру університету. Основними напрямками стали:

- співробітництво з редакцією університетської газети «Універсум»: розміщення інформації про вузівську бібліотеку;
- робота спільно з деканатами, кафедрами, студентським активом, викладачами з різноманітних питань.

9. Бібліотечний менеджмент

Значна увага приділялась соціальному захисту працівників:

- піднімалось питання про виділення матеріальної допомоги 2 працівникам (Любарець А.О., Стахівська Л.К.);
- санаторно-курортне лікування – 2 (Громницька Н.К., Гриценко О.І.);

- отримали грамоти до Дня бібліотек – 4:
  - Бондарчук Т.А. – Управління культури і туризму Житомирської обласної державної адміністрації);
  - Мельниченко А.В. – Головного управління у справах сім'ї, молоді та спорту Житомирської обласної державної адміністрації;

- грамоти та цінні подарунки до Дня науки – 2.

Внаслідок аналізу кадрового потенціалу були здійснені переміщення кадрів: на нові посади, пов'язані з більшою кваліфікацією, переведено 4 працівників бібліотеки.

Змінена структура відділів – введено науково-методичний відділ, призначено його завідувача.

Про діяльність бібліотеки з питань впровадження САБ «ІРБІС» відзвітовано на ректораті університету у травні 2011 року.

Директор бібліотеки

Б.М. Ренькас